

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری مامایی

تجربه زیسته ماماها از دادرسی در خطاهای حرفه‌ای

پایان‌نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی PhD

اساتید راهنما:

دکتر زهرا بهبودی مقدم

خانم دکتر ناهید دهقان نیری

نگارنده: اکرم پیمان

سال ۱۳۹۵

چکیده

مقدمه و هدف: ماماها به عنوان اولین متصدیان مراقبت از مادر و جنین و اولین حلقه بهداشتی درمانی زنان جامعه شناخته شده‌اند. در سال‌های اخیر با توجه به سیاست‌های جمعیتی و بهداشتی جاری، افزایش پیچیدگی‌های فرآیند مراقبت‌های مامایی و ارتقای آگاهی مددجویان از حقوق قانونی خود؛ شکایت و فراخوانی قانونی؛ بخشی از واقعیت‌های زندگی بسیاری از ماماها شده است که اثرات مهمی بر ابعاد زندگی آنها دارد. به منظور تولید دانشی عمیق در این زمینه، تحقیق حاضر با هدف درک معنای تجارب ماماها از دادرسی در خطاهای حرفه‌ای در ایران انجام گرفت.

روش پژوهش: مطالعه حاضر از نوع کیفی با رویکرد پدیدارشناسی هرمنیوتیک می‌باشد که در فاصله سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵ انجام شد. در این تحقیق ۱۴ ماما با نمونه‌گیری مبتنی بر هدف از سراسر کشور انتخاب شدند. اطلاعات با مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختار یافته جمع‌آوری شد. داده‌ها پس از انجام ۲۰ مصاحبه با میانگین مدت ۵۰ دقیقه با مشارکت‌کنندگان به غنا لازم رسید و سپس با روش دیکلمن (۱۹۸۹) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه الگوی بنیادین "زندگی با ناامیدی" مفهوم برخاسته از تجربه دادرسی از خطاهای حرفه‌ای مامایی است که ارتباط میان چهار درون‌مایه اصلی و ۱۱ درون‌مایه فرعی ظاهر شده در این تحقیق را نشان می‌دهد. درون‌مایه‌های اصلی شامل: "متلاشی از آوار شکایت" با درون‌مایه‌های فرعی استرس‌های مسیر دادرسی، بیماری فراخوانی قانونی، عطش حمایت؛ "تعارض در انکار و باور" با درون‌مایه‌های فرعی انکار تقصیر، باور خطا؛ "غروب امید دادرسی" با درون‌مایه‌های فرعی پیش‌داوری، اجحاف در دادرسی و "کند شدن نبض مامایی" با درون‌مایه‌های فرعی انزجار از مامایی، انحراف حرفه‌ای، وسواس در کار، تضعیف شأن حرفه‌ای می‌باشند.

نتیجه‌گیری: ماماهاهایی که در محافل قانونی حضور می‌یابند تجربه منحصر به فردی را تجربه می‌نمایند. پیش‌داوری‌های افراد ناآگاه، خشونت‌های همراهان، مددجویان و همکاران مافوق، استرس پاسخ به سوالات مجریان قانون، ندای وجدان تسلی‌ناپذیر و حس عدم حمایت؛ تحمل حضور در محفل با ابهت دادگاه را برای آنان به اندازه‌ای سخت و دشوار می‌نمود که باور دادرسی عادلانه برایشان غیر ممکن شده و حس تبعیض و اجحاف در دادرسی آنها را آزرده می‌کرد. مجموع این استرس‌ها در طی پروسه‌ی طولانی دادرسی منجر به عدم رضایت شغلی، افسردگی و حس پشیمانی از انتخاب این حرفه شده و آنها تصور می‌کردند که خدمات ارزشمند آنها بدون پاداش است. این تجربه دردناک به دلیل عدم آگاهی ماماها از قوانین حرفه‌ای و روند دادرسی، مشکلات جسمی روانی و اجتماعی متعددی را برای آنان بوجود می‌آورد که بر روی کار

بالینی آنها و نگرش آنان و جامعه نسبت به این رشته اثر منفی می‌گذارد؛ بنابراین توصیه می‌شود به منظور تقلیل آسیب‌ها، مدیران و سیاستگذاران عوامل زمینه‌ساز این مشکلات را شناسایی کرده و برطرف نمایند.

کلمات کلیدی: پدیدارشناسی هرمنیوتیک؛ تجربه زیسته؛ دادرسی؛ ماما؛ خطاهای حرفه‌ای.

**Teheran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery**

Midwives' Lived Experience of Litigation on Professional Errors

**A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements
for Doctor of Philosophy (PhD) Degree**

**Supervisor (s)
Dr. Zahra Behboodi Moghadam**

Dr. Nahid Dehghan Naiery

**By
Akram Peyman
2017**

Abstract

Introduction and Objective: Midwives are known as the first operating staff to take care of mother and fetus and the first health ring of women in the society. Regarding the current population and health policies, the increased complexity of midwifery care process and client's improved awareness of their legal rights as well as legal complaints and litigations form parts of midwives' lives, playing important roles on their life. Creating deep knowledge on this aspect, the present study is going to make a deep understanding of midwives' experience of hearings on professional errors in Iran.

Methodology: The methodology used in the present qualitative study is hermeneutic phenomenological approach. It was conducted between 2014 and 2016. 14 midwives were selected by purposive sampling in different cities across the country. The data were collected through in-depth semi-structured interviews. The data, then, were enriched after doing 20 interviews with an average time of 50 minutes, and were analyzed by Diekelmann's (1989) method.

Results: In this study, the fundamental pattern of "living with despair" is resulted from the experience of litigation on midwifery professional errors, indicating the relations between 4 main themes and 11 sub-themes in this study. The main themes are: "ruined by the complaints" associated with the sub-themes of the physical and psychological ramifications resulted from the legal litigation, lack of support and protection by healthcare authorities, and the consideration of complainant's rights without taking into account midwives' rights; "conflicts between denial and belief" associated with the sub-themes of denial of guilt and accepting the fault; "shattered hopes of release" associated with the sub-themes of prejudice and extortion at the hearing; and "slowed-down rhythm of midwifery" associated with the sub-themes of disgust with

midwifery, professional deviation, obsession in work, and weakening of the professional status.

Conclusion: The midwives who present at court proceedings have a unique experience. Continuous interrogation in court, inadequate support from managers, accusatory litigation or absence of defense in court proceedings, prejudice by ignorant people, violent behaviors by patients and their companions, anxiety to answer the questions in the court, inconsolable consciences make the presence at court so difficult to the nurses that they cannot believe fair hearing and they feel irrigated because of discrimination and oppression at the hearing. All these anxieties in a prolonged hearing process led them feel depression, job dissatisfaction, and regret choosing this profession; they thought that their valuable services had no reward. Due to lack of knowledge of professional rules and hearing procedure, the midwives feel physical and mental problems that affect their clinical work and insights as well as others' attitudes towards this profession negatively. In this context, it is recommended to managers and policy-makers to recognize and resolve the factors underlying these problems in order to reduce damages.

Keywords: Hermeneutic Phenomenology; Lived Experience; Litigation, Midwife; Professional Errors.